

Zápis ze sedmé konference Asociace aktivních škol ze dne 11. dubna 2014

Místo konání: Gymnázium Jana Nerudy, Hellichova 3, Praha 1

Přítomni: ředitelé škol a jejich zástupci

Program konference

1. Zahájení konference, zpráva o činnosti Asociace aktivních škol
2. Diskuse k dalšímu směřování Asociace
3. Volba nových členů výborů
4. Nový kariérní řád

Části konference

1. část - Zahájení konference, zpráva o činnosti Asociace

Konferenci zahájil člen výboru Václav Klaus, přivítal přítomné členy Asociace a omluvil neúčast člena výboru Vítka Průši. Konstatoval, že Asociace se ocitá v důležitém bodě své existence, protože oba členové výboru a zakladatelé Asociace – Václav Klaus a Vítek Průša již nebudou nadále vykonávat svou funkci. Poděkoval také dosavadní tajemnici p. Pavlíně Tejcové, která ukončila svou činnost pro Asociaci k 31. 3. 2014, a vyzval členy Asociace k diskusi o novém vnitřním uspořádání.

2. část - Diskuse k dalšímu směřování Asociace a volba nových členů výboru

V diskusi se postupně prolno několik vzájemně souvisejících témat:

- jaký má být počet členů budoucího výboru Asociace, aby tento zůstal akceschopný
- mají mít ve výboru své zastoupení všechny typy škol, které jsou členy Asociace (základní školy, gymnázia, střední odborné školy a učiliště)

- má se Asociace zabývat koncepčními otázkami, či řešit konkrétní dílčí úkoly
- jak nahradit Václava Klause v čele Asociace, jaká má být budoucí vůdčí osobnost či osobnosti
- nakolik je důležité, aby se konference konaly v Praze, a jak zajistit, aby Asociace nezůstala stranou aktuálního dění, které se v Praze soustřeďuje

Z více než hodinové diskuse vyplynulo, že členové Asociace preferují jen takové změny, které posílí dosavadní zaměření Asociace dané stanovami a programem. Nechtějí, aby Asociace suplovala činnost ostatních asociací zastupujících jednotlivé typy škol. Dosavadní formy spolupráce (konference 2x ročně se zajímavými hosty, několik důležitých bodů, které budou v daném období elektronicky diskutovány a o nichž se bude hlasovat, tiskové zprávy o dění v Asociaci, které ji zviditelní) byly vyhodnoceny jako funkční.

V další části programu představil Václav Klaus kandidáty do výboru Asociace, kterými byli:

Ing. Michal Šmucr – ředitel Gymnázia Jiřího Wolkera, Prostějov

Mgr. Jana Linhartová – ředitelka ZŠ Vojnovicova, Ústí nad Labem

Mgr. Hana Havelková – ředitelka Gymnázia dr. A. Hrdličky, Humpolec

Mgr. Josef Slovák – ředitel SOŠ Josefa Sousedíka, Vsetín

Mgr. Karel Rajchl – ZŠ Vojanova, Děčín

Následovala volba členů výboru. Nadpoloviční počet hlasů získali kandidáti Michal Šmucr, Josef Slovák, Hana Havelková a Jana Linhartová.

Pan Václav Klaus se poté sešel se novými členy výboru, které seznámil s praktickými otázkami souvisejícími s fungováním výboru, a společně se domluvili na dalším postupu při předání funkcí.

Vizitky nových členů výboru budou umístěny na web Asociace.

3. část – Kariérní řád

Odpolední část jednání byla věnována aktuálnímu tématu, které může podstatně ovlivnit další vývoj v českém školství. Pan Václav Klaus prezentoval ve svém vystoupení tyto hlavní myšlenky:

„Nezbytnost“ zavedení kariérního řádu

První zmínky o „nezbytnosti“ zavedení kariérního řádu se objevují v roce 1995, tedy před 19 lety. Mezitím polovina učitelů zemřela, odešla do důchodu či mimo školství, noví logicky přišli – čili asi nehovoříme o nezbytnosti, ale o nějakém přání. Ale koho?

Učitelé chtějí přidat (nejlépe plošně), rozhodně nechtějí kariérní řád. Ti to tedy nebudou.

Ředitelé škol také ne, protože (viz níže) – celá akce je namířena víceméně proti nim a jedné z posledních kompetencí, kterou ještě mají – hodnotit své podřízené.

Žáci či jejich rodiče? :-)

Historicky největšími propagátory jsou „odborníci“, komise a ústavy. V poslední dekádě bohatě dotovaní z evropských grantů. Léta bádali nad tím, jestli má být 4, 5 nebo 6 kategorií učitelů a podobné vědecké otázky. Další významnou částí jejich práce bývalo spuštění kritiky „že ani za tohoto ministra nedošlo k legislativnímu pokroku ve věci“. Kritika však nebývala ohnivá, neb další čtyři roky na bádání, komise a přilepšení k platu – nebylo tak špatné. Nyní však, podle všech signálů, hlavní síly systému mají jasno a nový ministr rád chytá ze vzduchu cokoli vypadajícího mediálně populárně. Kariérní řád je ve vládním prohlášení.

Předpokládaná podoba kariérního řádu

Oč se má v praxi jednat? Všichni učitelé se rozdělí do 4 kategorií: začínající učitel, standardní učitel, vynikající učitel a (perlička :-)) „učitel-aktivista celostátního významu“. Pro přechod ze začínajícího na standardního má jít o nutnou povinnost, zbývající povýšení provedou jakési atestační komise. To vše finančně nějak (jak a z čeho se neví) ohodnocené.

Proč je to špatně?

Ředitelé v ČR mají sice velkou zodpovědnost, zato čím dál menší kompetence. **Tímto ztratí jednu z klíčových.** Např. ředitel hodnotí učitele špatně, ale od komise se mu vrátí vynikající (doktor Cvach) či dokonce národní aktivista nebo také naopak. K těmto věcem 100% dojde. Hodnotit, motivovat a vést učitele je ale jedna z hlavních náplní práce ředitelů. Asi ta nejdůležitější.

Existují reálná kritéria pro atestaci (krom doporučení/rozhodnutí ředitele) a jaká to jsou?

Oblíbenost učitele žactvem? Malé pracovní absence? Publikování něčeho a kde (!), aby to bylo „směroplatný“? Účast na školení akreditovaného MŠMT? Kladný poměr k evropské integraci, trvale udržitelnému rozvoji planety, genderová uvědomělost (průřezová témata RVP)? Přezkušování odbornosti učitelů – nové „státnice“?

Celý proces velmi zhorší atmosféru ve školách a udělá ze spravedlivých ředitelů nepodporujících všechny své učitele – „udavače“. V každé škole se totiž tak nějak ví, kdo je nejlepší matikář, komu ředitel svěřuje přijímačky, maturitu a kdo je naopak třeba trochu „standardní učitel“. A nějak s tím ti lidé žijí – je to mezi nimi. Jenže teď bude psát ředitel posudek a posílat ho „nahoru“. Nedoporučit někoho – znamená udělat si celoživotního nepřítele. To se nebude ředitelům vůbec chtít a tak doporučí každého.

Nebudou chtít být vynikajícím učitelem všichni? Jistěže, když za to bude nějaká koruna a kritéria z povahy věci splnitelná.

Vytvoříme dalších 40 hodin byrokratické práce ředitelů navíc. Sepisování posudků na své učitele pro účely atestace v zadaném formátu, vyhledávání a ověřování.

Komu to tedy prospěje? Především ministři – bude se několik měsíců žvanit o tomto tématu a neřešit reálné problémy školství. Média vše budou poslušně přežvykovat. Velkou radost budou mít také úředníci – zajištění nepostradatelnosti; akreditovaní školitelé – finanční žně, školení budou masovější a průmyslovější; členové atestačních komisí – to dá rozum; monopolní parazité školského systému – fakturka na aktualizaci nejmenovaného povinného školního software (zpracování kariérního řádu); ale třeba i oddělení školského managementu na pedagogických fakultách, neboť ředitelé by se mohli/měli časem také rozdělit na různé kategorie.

Mezi vítězi tedy najdeme vesměs minoritní zájmové skupiny, ale většina (učitelská a ředitelská veřejnost) není vůbec akceschopná a přežila již mnoho rozličných reforem, RVP-ŠVP, státních maturit. Odevzdaně čeká i na tuto „nezbytnost“.

4. část – Závěr konference

Z diskuze ke kariérnímu řádu vplynuly závěry, o kterých se bude konat elektronické hlasování. Následně bude vydána tisková zpráva.

Diskuse přinesla také další podněty pro nadcházející činnost Asociace. K silným tématům patří zejména:

- návrh nového zákona o pedagogických pracovnících a narůstající formalismus
- ředitel jako „převodová“ páka pro záměry zřizovatele, ponižující hodnocení ředitelů zřizovatelem, stále nejisté postavení ředitele dané jeho jmenováním na dobu určitou
- finanční ohodnocení ředitele (trojnásobek platu učitele?)
- studium školského managementu – jediná záruka „správného“ vývoje ke kvalitě (ředitele, školy)
- touha po racionální škole a jejích hodnotách

V závěru poděkoval pan Václav Klaus členům Asociace za účast na 7. konferenci a popřál Asociaci a novému výboru hodně úspěchů v další činnosti.

Usnesení:

V důsledku zavedení kariérního řádu ztratí ředitelé škol jednu ze svých nejdůležitějších kompetencí: hodnotit, motivovat a vést učitele, a tím zásadně ovlivňovat kvalitu školy.

Existence skutečně reálných kritérií pro atestaci učitele je sporná. Myšlenka, že dobrý učitel dostane přidáno, je pouhým populistickým heslem. Přijetí kariérního řádu k jejímu naplnění nepovede.

Důsledkem zavedení kariérního řádu bude zvýšení byrokratické zátěže v práci ředitele a zhoršení atmosféry na školách.

V Praze dne **11. dubna 2014**

Zapsala: Hana Havelková